

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 1/14
Luksemburg, 14 stycznia 2014 r.

Wyrok w sprawie C-292/11 P
Komisja / Portugalia

Komisja, w ramach egzekwowania okresowej kary pieniężnej ustalonej przez Trybunał, nie może orzekać w przedmiocie zgodności z prawem Unii przepisów krajowych, które nie zostały wcześniej zbadane przez Trybunał

Taki zakres uznania naruszałby wyłączną kompetencję Trybunału

Wyrokiem z dnia 14 października 2004 r.¹ Trybunał Sprawiedliwości stwierdził uchybienie przez Portugalię ciążącym na niej zobowiązaniom poprzez nieuchylenie jej przepisów krajowych uzależniających przyznanie odszkodowania osobom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia prawa Unii, od udowodnienia winy lub umyślnego działania w dziedzinie zamówień publicznych². Uznając, że Portugalia nie zastosowała się do tego wyroku, Komisja wniosła nową skargę, w której zażądała zasądzenia okresowej kary pieniężnej. Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2008 r.³ Trybunał orzekł, że Portugalia nie zastosowała się do jego pierwszego wyroku z 2004 r., ponieważ przepisy portugalskie nie zostały uchylone w terminie wyznaczonym przez Komisję. Trybunał nałożył więc na Portugalię okresową karę pieniężną w wysokości 19 392 EUR za każdy dzień opóźnienia w podjęciu środków niezbędnych dla zastosowania się do pierwszego wyroku z 2004 r. od dnia wydania drugiego wyroku, czyli od dnia 10 stycznia 2008 r.

W dniu 31 grudnia 2007 r., to znaczy kilka dni przed wydaniem wyroku z 2008 r. Portugalia przyjęła ustawę nr 67/2007 uchylającą wspomniane przepisy krajowe i ustanawiającą nowe zasady dotyczące odszkodowań za szkody spowodowane przez państwo. Ustawa ta weszła w życie dnia 30 stycznia 2008 r. Komisja uznała jednak, że nie zapewnia ona prawidłowego i całkowitego wykonania wyroku z 2004 r. Aby uniknąć przedłużania sporu, Portugalia przyjęła więc ustawę nr 31/2008 zmieniającą ustawę nr 67/2007, pomimo iż uważała, że ustawa nr 67/2007 zawierała wszelkie środki niezbędne w celu wykonania wyroku z 2004 r. Ustawa nr 31/2008 weszła w życie w dniu 18 lipca 2008 r.

W ramach postępowania w sprawie wyegzekwowania okresowej kary pieniężnej nałożonej przez Trybunał Komisja uznała, że ustawa nr 67/2007 nie zapewniała prawidłowego wykonania wyroku z 2004 r. Według niej Portugalia zastosowała się do wyroku Trybunału dopiero poprzez przyjęcie ustawy nr 31/2008. Wobec tego, w decyzji z dnia 25 listopada 2008 r., Komisja ustaliła całkowitą kwotę okresowej kary pieniężnej naliczając ją do dnia 17 lipca 2008 r., który poprzedził dzień wejścia w życie tej drugiej ustawy.

Na decyzję Komisji Portugalia wniosła skargę do Sądu. Wyrokiem z dnia 29 marca 2011 r.⁴ Sąd stwierdził nieważność tej decyzji. Orzekł, że ocena treści nowych przepisów ustanowionych przez państwo członkowskie w celu wykonania wyroku wydanego przez Trybunał należy zawsze do wyłącznej kompetencji Trybunału i powinna, w razie sporu pomiędzy Komisją i państwem członkowskim, być przedmiotem nowego postępowania.

¹ Wyrok Trybunału z dnia 14 października 2004 r. w sprawie [C-275/03](#) Komisja przeciwko Portugalii.

² Zobowiązanie wynikające z dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. L 395, s. 33).

³ Wyrok Trybunału z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie [C-70/06](#) Komisja przeciwko Portugalii.

⁴ Wyrok Sądu z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie [T-33/09](#) Portugalia przeciwko Komisji, zob. też [komunikat prasowy nr 27/11](#).

Komisja wniosła odwołanie zmierzające do uchylenia owego wyroku Sądu.⁵

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał oddalił odwołanie.

Na wstępie Trybunał przypomniał, że postępowanie, którego celem jest nakłonienie państwa członkowskiego do wykonania wyroku stwierdzającego uchybienie⁶ należy uznać za szczególne postępowanie sądowe mające na celu doprowadzenie do wykonania wyroków Trybunału czyli, innymi słowy, za postępowanie egzekucyjne. Wobec tego ocena przez Komisję środków ustanowionych przez to państwo w celu zastosowania się do tego wyroku i egzekwowanie należnych kwot powinny być dokonywane z uwzględnieniem zakresu uchybienia stwierdzonego przez Trybunał.

W niniejszym przypadku, z sentencji zarówno wyroku z 2004 r. jak i wyroku z 2008 r. wynika, że stwierdzone przez Trybunał uchybienie polegało na nieuchyleniu przepisów krajowych. Komisja uznała jednak, że ustawa nr 67/2007 uchylająca wspomniane przepisy krajowe nie zapewniała prawidłowego wykonania wyroku z 2004 r. Trybunał stwierdził, że w ten sposób Komisja wypowiedziała się w przedmiocie zgodności nowej ustawy portugalskiej z prawem Unii, pomimo że ustawa ta wprowadziła zasady odpowiedzialności, które różniły się od zasad ustanowionych w uchylonym uregulowaniu i które nie mogły być wcześniej zbadane przez Trybunał. Tymczasem **wykonywanie przez Komisję tego uprawnienia do oceny nie może naruszać wyłącznej kompetencji Trybunału do orzekania o zgodności ustawodawstwa krajowego z prawem Unii.**

Jak zostało słusznie wskazane przez **Sąd** w zaskarżonym wyroku, **nie może on też orzekać w przedmiocie dokonanej przez Komisję oceny, czy dana praktyka lub uregulowanie krajowe – niezbadane wcześniej przez Trybunał – są stosowne w celu wykonania wyroku stwierdzającego uchybienie.** Nieuchronnie zmusiłoby to bowiem Sąd do orzekania w przedmiocie zgodności takiej praktyki lub uregulowania z prawem Unii i do naruszenia w ten sposób wyłącznej kompetencji Trybunału w tym względzie.

Z tego wynika, że jeżeli pomiędzy Komisją i danym państwem członkowskim istnieje spór co do tego, czy praktyka lub uregulowanie krajowe, które nie zostały wcześniej zbadane przez Trybunał, są stosowne w celu wykonania owego wyroku, Komisja nie może, poprzez wydanie decyzji, samodzielnie dokonać rozstrzygnięcia tego sporu i wyciągnąć z niego konsekwencji dotyczących ustalenia okresowej kary pieniężnej.

Oczywiście, do Sądu może zostać wniesiona skarga o stwierdzenie nieważności takiej decyzji, a wydany przez niego wyrok może stać się przedmiotem odwołania do Trybunału. Jednak analiza, której dokonałby Sąd w ramach takiego postępowania, prowadziłaby do niesłusznego ograniczenia możliwości zbadania przez Trybunał ustaleń dotyczących okoliczności faktycznych, na których Sąd oparł swoją analizę, ponieważ Trybunał nie jest właściwy do ich kontroli w ramach odwołania.

Ponadto **przyznanie Komisji szerszego marginesu uznania prowadziłoby do naruszenia proceduralnego prawa do obrony przysługującego państwom członkowskim w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom.** Taka wykładnia powodowałaby bowiem pominięcie postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, w toku którego państwo członkowskie ma możliwość podporządkowania się lub skutecznego powołania argumentów obrony wobec zarzutów Komisji.

Jak wynika z powyższego, w zaskarżonym wyroku **Sąd nie ograniczył w sposób niesłuszny kompetencji Komisji w zakresie badania wykonania przez Portugalię wyroku z 2008 r. ani, w konsekwencji, swoich własnych kompetencji dotyczących kontroli oceny dokonanej w tym względzie przez Komisję.**

⁵ Niemcy, Hiszpania, Francja, Grecja, Niderlandy, Polska, Republika Czeska i Szwecja poparły Portugalię.

⁶ Artykuł 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, np. postępowanie takie jak zakończone wyrokiem z dnia 10 stycznia 2008 r.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793